

Pozimi pa rožice ne cveto.... Ja, bomo pa smučali! Kaj storiti pred zimsko sezono gorništva in turnega smučanja?

Najprej mora biti zadosti snega. S tem se tule ne bom ukvarjal. Na vreme nimamo vpliva. Morda ciganka ve kako bo to zimo. Na vse ostalo pa imamo vpliv.

Opozoril bi rad na nekaj nujnih opravil, ki naj bi jih storili pred zimsko sezono. Lansko zimo sem v tej reviji natančno obdelal napotke za dobro pripravo na turo, kakšno opremo potrebujemo, posebej opremo, ki omogoča hitro in učinkovito pomoč zasutim v snežnem plazju, kako ocenimo nevarnost, izberemo pravo smer gibanja in na koncu, kako se znajti ob nesreči v snežnem plazju.

Rezanje deviške beline

V nadaljevanju bom na kratko ponovil bistvene stvari.

Najprej je seveda želja, ideja. Naj ta ne presega vaših zmožnosti. Predvsem fizičnih in psihičnih. Ne pozabite na opremo. Ne glede na to kakšno dejavnost opravljate v zasneženih hribih, nujna oprema je vedno nepogrešljiva. Statistika ICAR kaže na povečano udeležbo alpinistov v nesrečah v snežnem plazju. V večini primerov so bili brez lavinskih žoln, sonde in lopate. Govora je o plezalcih kombiniranih smeri ali ledenih slapov. Tam se vsak gram teže pozna, vendar ne gre pozabiti, da smo pri dostopu in sestopu enako izpostavljeni plazovom, kot običajni gornik peš ali s smučmi.

Zahtevnost tur zvišujmo postopno. Hkrati z zahtevnostjo, dodajamo tudi opremo. Najprej bo verjetno treba navleči zimska oblačila in zamenjati stalno vsebino v nahrbtniku. Vsak kos opreme natančno preglejte. Pa naj gre za čevlje ali lavinsko sondo. Seveda so postopki pregleda tehnične, lavinske opreme nekoliko drugačni, kot npr za čevlje ali nahrbtnik. Ne pozabite na palice, smuči in smučarske čevlje.

O pregledu lavinske opreme piše v navodilih za uporabo. Če je za lopato in sondo dovolj, da ju pregledamo vizualno, po potrebi očistimo in naoljimo, pa to ne velja za lavinsko žolno. Najprej, obvezno, zamenjajte baterijske vložke. Vaše življenje, sem prepričan, je vredno več, kot cena para baterij. Večina novjših lavinskih žoln ima že vgrajen sistem za samokontrolo. Ugotovite, če naprava deluje pravilno. Na napravah, ki jih je možno posodabljanje, preverite verzijo programske opreme. Če le ta ni zadnja verzija, poskrbite, da programsko opremo nadgradite. Vsak proizvajalec ima v vsaki državi pooblaščenca, ki izvaja nadgradnje. Pri nas je po navadi to kar uvoznik oz. distributer naprave, za pregled in nadgradnjo naprav Ortovox (modeli 3+, S1 in S1+) in Mammut-Barryvox (modeli *Barryvox S, Barryvox ter PULSE in ELEMENT*) [se lahko oglasiti pri meni](#).

Ne pozabite na nahrbtnike z napihljivimi blazinami. Natančno jih preglejte po navodilih proizvajalca.

[Opis nahrbtnika ABS](#)

Za nahrbtnike proizvajalca ABS od lani velja odpoklic in nujna kontrola sprožilnega sistema. Le to lahko opravite pri uvozniku – trgovina Annapurna. Enako velja za napravo Avalung. Pregled pred sezono je nujen.

[Opis AVALUNG](#)

Lavinsko žolno ob prvi priložnosti preverite tudi fizično. Opravite dvojni ali tovariški test (PC – partner check). Le tako preverjeni napravi lahko zaupate.

Vse zgoraj opisano zahteva neko znanje, usposobljenost. Če niste član društva, ki dobro skrbi za informiranost svojih članov, ki v svoji dejavnosti ne izvaja usposabljanj... Ne čakajte na maj, čim prej se udeležite [seminarja ali celo šolanja](#), kjer vas bodo usposobljeni ljudje, strokovnjaki naučili vse potrebno o prepoznavanju nevarnosti, izbiri smeri gibanja, lavinski opremi, uporabi le te in ne nazadnje, spoznali boste postopke pri tovariški pomoči ob nesreči v snežnem plazju. Informacije dobljene na seminarju ali tečaju vam bodo prišle prav tudi pri nakupu prve ali menjavi stare opreme.

Seminariji so podprti s teorijo in prakso

Ocena tveganja! Zelo učeno zveni. Pa ni. Predvsem se držite zdrave kmečke logike. Tam, kjer je sneg, je možen plaz. Če je snega več, je verjetnost za sprožitev večja. Bolj strm je teren, večja je možnost za sprožitev. Močnejši je veter, večja je verjetnost za plaz. Večje so temperaturne spremembe večja je možnost za sprožitev. Dodajmo še splošno vremensko in lavinsko napoved. Dodajmo še informacije poznavalcev ali ljudi, ki so bili nedavno na terenu, ki ga želimo obiskati. Vse to lahko storimo in pregledamo v topli dnevni sobi. Do sedaj nismo še nič merili ali ocenjevali. Na dan odhoda na hitro še enkrat preglejmo napovedi, predvsem preverimo, če je vreme takšno, kot je bilo napovedano. Če je, obstaja velika verjetnost, da se bo tudi nadaljevalo po napovedi. Pred začetkom gibanja, na parkirišču, namestimo žolne in jih obvezno dvojno, obojestransko preverimo.

[Priprava na turo in oprema](#)

Kontrolo lavinskih žoln naredite na izhodišču

Če se v skupini pojavi nekdo brez nujne opreme, verjemite, ne ogroža samo svojega ampak tudi vaše življenje. Brez slabe vesti ga pustite v dolini, na izhodišču. Naj spomnim, lavinska žolna mora biti pravilno nameščena na telo. Držite se priporočil strokovnjakov in navodil proizvajalca. Lopata in sonda obvezno sodita v nahrbtnik. Ob morebitnem zajetju v snežnem plazju vam bo vse, kar je na nahrbtniku snelo in ostali boste brez nujnih pripomočkov za reševanje. Med gibanjem opazujte, poslušajte, čutite. Vaša čutila so izjemna, le uporabiti jim morate. Opazujte okolico, spremembe, ki morda ne bi smele biti tam in takrat. Poslušajte, morda se v bližini že prožijo plazovi. Čutite, predvsem spremembo temperature lahko zazna naše telo, poleg tega, da z občasnim otipavanjem snega presodite ali se ta neobičajno spreminja. Vsaka neobičajna ali drastična sprememba ni nujno slaba, vendar naj vas vsaj za trenutek zaustavi in opomni, da jo dodaste v nabor podatkov na podlagi katerih se odločate o nadaljnjih korakih. Dobesedno.

[Priprava na turo in snežne razmere](#)

Gibajte se v zadosti »varnostni, razbremenilni« razdalji. Ob vsakem sumu na povečano nevarnost, zlasti, ko prečite grape, odprta strma pobočja, jo še povečajte. Največja razdalja med dvema naj bo takšna, da se med seboj še vidita in drugo pravilo, da je na nevarnem območju hkrati vedno le en sam. Tako na najlažji način poskrbimo, da bo v najslabšem primeru zasut en sam. Vsi ostali bodo lahko takoj priskočili na pomoč.

[Izvedba ture – izbira smeri gibanja](#)

Za vse, ki pogosteje zahajate v zimske gore priporočam poznavanje vsaj enega fizičnega preizkusa stabilnosti snežne odeje. Nekaj boste o tem prebrali v literaturi in na spletu. Vsega pa se žal ne da naučiti s čitanjem. Zato obiščite preverjen seminar, kjer vam bomo pokazali nekaj načinov ugotavljanja stabilnosti snežne odeje s pomočjo katere precej lažje ocenite tveganje. Nato sledi vadba in še enkrat vadba. Le tako se boste dobro izurili v izvedbi preizkusa in razumevanju rezultatov.

Podatki dobljeni s preizkusi pomagajo določiti stopnjo tveganja

Za nekoliko bolj »lene« obstaja tudi teoretični preizkus, metoda treh filtrov ali Munter, ter Redukcijska metoda. Obe metodi najdete v elektronski obliki na spletu, kot brezplačni dodatek, ki ga namestite na svoj pametni telefon. Spletne aplikacije vam seveda ne bodo dale jasnega odgovora je varno ali ni varno, vas bodo pa peljale skozi postopek ugotavljanja tveganja in spomnile na kaj vse morate biti pozorni.

Tako, skoraj nam je uspelo. Tura poteka tekoče, celo vreme se drži. Potrebujemo še kanček sreče in zvečer bomo veseli pregledovali čudovite posnetke opravljene ture.

Ups, kaj pa če ne gre vse po načrtih. Nesreča ne počiva. Vsakomur se lahko zgodi. Splet okoliščin ali pa golo izzivanje, bog ne daj podcenjevanje ali neznanje, lahko vplivajo, da se čudovit izlet spremeni v nočno moro. Sproži se snežni plaz in zasuje enega ali več prijateljev. Lahko smo samo priče dogodku v neposredni bližini. V vsakem primeru moramo ukrepati hitro, zanesljivo in predvsem kolikor je mogoče varno. Tule ne bom opisoval postopkov in metod iskanja zasutih v snežnem plazu, ker je tema preobširna. Spomnil bi vas rad, da prav pri nesreči v plazu, dobesedno šteje vsaka minuta. V prvih 20 minut iskanja in odkopavanja zasutega morate vložiti vse svoje znanje, iznajdljivost in moč. Nenehno bodite pozorni na svojo varnost.

[Tovariška pomoč ob nesreči v snežnem plazu](#)

Odkopavanje mora biti hitro in učinkovito

Če ste v vlogi iskalca-reševalca sami v primeru iskanja zasutega v plazju ne velja pravilo takojšnjega klica na 112. V tem primeru klic odložite dokler niste v privih 15-20 minutah storili vse, da locirate zasutega in mu omogočite dihanje. Če vas je v skupini, ki nudi tovariško pomoč več, potem seveda opravite klic na 112 takoj, ugotovite kakšno je stanje v skupini. Vse potrebne podatke sporočite operaterju na številko 112.

Kot sem napisal zgoraj, za vsako veččino se je potrebno posebej izuriti. To velja tudi za iskanje z lavinsko žolno, sondiranje ali odkopavanje. Ko te veščine enkrat obvladate in delujete po priporočenem postopku ste na dobri poti, da prijateljem pod snegom nudite najboljšo pomoč.

Omenil sem, da je ob nesreči v plazju treba delovati hitro in umirjeno, hkrati pa upoštevati zaporedje opravil, ki zagotavljajo največji uspeh. Ker to počnemo redko, na vso srečo, in če ne vadimo prav pogosto je velika verjetnost, da bomo v paniki pozabili na pravila, pozabili kaj moramo sploh storiti.

V ta namen sem pripravil »Hitra navodila«, ki vas bodo vodila skozi celoten proces reševanja zasutega in predvsem pomagala pri odločitvah.

Tule je povezava na zgibanko »[HITRA NAVODILA](#)«, ki vas bo ob nesreči v snežnem plazju spomnila kaj storiti.

Zgibanko lahko obojestransko natisnete in plastificirate!

Nevarnost je najbolje obiti

Pred začetkom zimske sezone bo na mojem spletu omogočen dostop do nove aplikacije »ANKETA – snežni plaz«, ki je namenjena anonimnemu poročanju o morebitnem dogodku ali skoraj dogodku v snežnem plazu. Želimo pridobiti čim več podatkov kje, kdaj, komu in v kakšni situaciji se je zgodila nesreča ali skoraj nesreča. Le tako bomo še izboljšali lavinsko varnost v Sloveniji in pravilno usmerili delo na različnih izobraževanjih, seminarjih, planinskih in alpinističnih šolah...

Naj vas zgornje pisanje ne odvrne od zimskih radosti. Spomnil sem vas, da se je treba na zimsko sezono pripraviti na več področjih, predvsem mislite na znanje in ponovite že naučeno, začetniki obiščite seminar in pridobite osnovna in napredna znanja, ki so nujno potrebna za varnejše gibanje v zasneženih gorah.

Pa srečno pot!

Za posameznike, manjše skupine ali celotna društva lahko pripravimo seminarje, tečaje in predavanja s predstavitvijo opreme.

Seminarji so lahko splošni ali specifično usmerjeni na določen segment, ki vas najbolj zanima.

Za vse informacije nas kontaktirajte na:

Izobraževanje, gorništvo

www.volontar.net

+386 41 603 130

info@volontar.net